

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Cap. VIII. Ostenditur Ecclesiam Romanam cum suo capite esse regulam
animatam & judicem infallibilem controversiarum fidei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

re, &c. De his tamen Scriptura nihil omnino decernit. Ergo necessarium est admittere aliquod Verbum Dei non scriptum quo hæc credenda proponuntur.

III. Tertio, Traditionum necessitas multiplici Scripturarum testimonio comprobatur: & præcipue ex S. Pauli Epist. 2. ad Thessal. caput 2. *Itaque fratres tenere Traditiones, quas accepistis sive per Sermonem, sive per Epistolam nostram.* Ubi clarè indicat Apostolus, se multa tradidisse per solum sermonem, quæ à fidelibus non minus observari velit, quam quæ per epistolam scriptam exposuit. Solo autem sermone ea se tradidisse ostendit, cum sermonem suum ab epistola scripta distinguat, apertè dicens sive per sermonem, sive per Epistolam. Ex hoc loco manifestè probari Ecclesiæ Traditiones fide recipiendas docet S. Chrysost. in eundem Apostoli locum. *Hic patet (inquit) quod non omnia per epistolam tradiderunt, sed multa etiam sine litteris, eadem vero fide digna sunt tam ista, quam illa.* Quid clarius? Eodem profus modo de mente Apostoli loquitur S. Basilus, Oecumenius, Theophilactus, Damascenus.

Quarto, Idem est de Traditionum necessitate cæterorum Patrum ab ipso Ecclesiæ exordio consensus. S. Dionysius Areopagita, Pauli Apostoli Discipulus, Ecclesiasticæ Hierar. cap. 1. Primi, inquit, illi Sacerdotibus muneris Duces summa illa & substantialia partim scriptis, partim non scriptis institutionibus nobis tradiderunt.

IV. S. Basilus cognomento Magnus anno post Christum 369. doctrinam hanc apertissime exponit lib. de Spiritu Sancto cap. 29. *Dogmata, inquit, quæ in Ecclesia servantur ac prædicantur, partim ex conscripta doctrina habemus, partim ex Apostolorum traditione in mysterio ad nos delata, quæ utraq. eandem ad pietatem vim habent, & nemo his contradicit, qui vel mediocrem saltem Ecclesiasticorum jurum experientiam habet.* Ac plures ibidem traditiones non scriptas continuò subiungit, ut Symbolum esse Apostolorum, Unctionem in Sacramento Confirmationis adhibendam, aliaque quæ in Scripturis non memorantur.

V. S. Cyprianus, qui in Ecclesia Latina vixit secundo post Christum sæculo lib. 2. epist. 3. *Admonitos, inquit, nos scias ut in Calice offerendo Dominica traditio servetur, nempe ut mixtus aqua offeratur.* De aqua in Calice miscenda, certè nuppiam in Scripturis admonemur.

S. Hieronymus traditiones apertè agnoscit in epist. ad Marcellam de erroribus Montani. *Nos, inquit, unam Quadragesimam ex Apostolica Traditione tempore nobis congruo jejunamus.* Alios Patres eandem doctrinam uno ore profertentis brevitate studio prætermitto, qui dum hæc, aliaque ex traditione agenda proponunt, hoc ipso requirunt ut credamus ita agendum esse.

Augustinum tamen qui suo tempore Ecclesiæ primitivæ Conciliis interfuit, plurimasque hæreses debellavit, pro indubitata Traditionum auctoritate sententiam ferentem audiamus in epist. 118. *Illæ, inquit, non scriptæ sed tradita custodimus, quæ quidem toto terrarum orbe observantur, dantur intelligi ea vel ab ipsis Apostolis, vel plenariis Conciliis, quorum est in Ecclesia saluberrima auctoritas, commendata atque statuta retineri, sicut quod Dominica Passio & Resurrectio, & Ascensio in Cælum, & Adventus Spiritus S. Anniversariâ Solemnitate celebrantur.* Et ne quis hoc loco dicat hanc traditionem non esse legem necessariam, postea distinguit illam contra observationes quasdam particulares, & non necessarias, dum subiungit, *Alia vero quæ per loca terrarum Regionum, quæ variantur liberæ habent observationes.*

R. P. Arjdek. Tom. I.

VI. Ex hoc Augustini loco colligitur Traditiones in Ecclesia alias esse *Apostolicas*, quæ ab Apostolis cum Spiritu S. assistentia institutæ sunt; & alias immediate à Christo per Apostolos traditæ, & idè *Divinæ* nuncupantur. Alias denique esse *Ecclesiasticas*, quæ usu & auctoritate Ecclesiæ in Conciliis aut aliter vim legis obtinuerunt: nam in omni repub. rectè instituta non minorem vim habent consuetudines legitime approbatæ, quam leges conscriptæ. De harum auctoritate ibidem sic pronuntiat Augustinus, *In solentissima insania est disputare, an faciendum sit, quod tota per orbem frequenter Ecclesia.*

VII. Ad cognoscendum autem quænam Apostolicæ Traditionis vim obtineant, hanc Regulam tradit idem August. lib. 4. de Baptismo cap. 24. *Quod (inquit) universa tenet Ecclesia, nec in conciliis institutum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate Apostolicâ traditum rectissime creditur.*

Doctrinam hæc tenus traditam tenuit semper universa Christi Ecclesia in Conciliis Oecumenicis congregata, & contraria expresso anathemate damnatur in Concilio Nicæno 11. t. 4. art. 7. *Si quis Traditionem Ecclesiæ sive scriptam sive consuetudine valentem non curaverit, anathematis.* Et Trident. primitivæ Ecclesiæ doctrinam insistentem Sess. 4. post decretum de Scripturis Canonis sic declarat; Traditionem, inquit, tam ad fidem quam ad mores pertinentes, tanquam vel ore tenus à Christo, vel à Spiritu sancto per Apostolos dictatas, pari pietatis affectu ac reverentiâ sancta Synodus veneratur.

His opponunt Sectarii aliqua Scripturæ loca, ut Isaia 29. *In vanum colunt me docentes mandata & doctrinas hominum,* Et Matth. 15. *Irritum fecistis mandatum Dei propter Traditionem vestram.* Denique 1. Pet. 1. *Redempti estis de vana conversatione vestra paterne Traditionis.* Sed hæc omnia frustra adducuntur, cum nullo modo agant de traditionibus novi Testamenti, quæ nondum in mundo erant, dum ista scriberentur. Ad solos autem Judæos illa verba diriguntur, quod ipsi præter Traditiones Divinas per Moysen acceptas, alias inducerent Legi Divinæ contrarias. Malè inde concludit, *Id fecerunt Judæi, ergo idem facit Ecclesia Christiana.*

VIII. Ex his patet, semper Ecclesiam Christi præter Scripturas etiam veras Traditiones ad Regulam Fidei necessario admisisse, sine quibus nequidem constare posset aliquas Scripturas à Deo dictatas esse, aut has quæ in manibus versantur & non alias esse Divinas, aut plura alia Fidei dogmata in sola Traditione fundata.

IX. Non sufficiunt tamen ad Regulam Fidei adæquatam Traditiones & Scriptura sacra, sine ulteriori Judice controversiarum, quem in Ecclesia Romana infallibilem esse in cap. sequenti demonstrabitur.

CAPUT VIII.

Ostenditur Ecclesiam Romanam cum suo Capite esse Regulam animatam, & iudicem infallibilem controversiarum Fidei.

Veram Christi Ecclesiam (quam solam esse Romanam supra ostendimus) non posse subsistere sine Regula & iudice visibili controversiarum fidei, quo Sectarii omnes destituuntur, probatum est c. 3. 4. & deinceps. Nunc in eadem Ecclesia cum suo Capite reperiit iudicem controversiarum fidei infallibilem paucis argumentis ostendemus.

D 2

§. 1. Proba-

Arjdek
kin

Theologia

§. I.

Probatur illa infallibilitas ex Scripturis.

Illa debet esse infallibilis fidei Regula, cui Christus suam assistentiam promisit, ne possit in rebus fidei definiendis errare. Sed suæ Ecclesie in Petro ejusque Successoribus talem assistentiam promisit. Ergo Ecclesia tam in Petro quam in ejus Successoribus debet esse Regula fidei infallibilis.

X. Probatur minor ex verbis Christi Matth. 16. *Tu es Petrus & super hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam.* Promittit igitur Christus se aedificaturum Ecclesiam supra fundamentum omnino firmissimum, quod labi & deficere non potest: deficeret autem si definiendo res fidei aliquando erraret, tota enim Ecclesia integritas in integra fidei veritate consistit: hæc veritate semel deficiente, ipsam Ecclesiam deficere necesse est. Promissionem hanc pergit urgentissimis verbis iterum confirmare: *Er porta inferi non prævalerunt adversus eam.* Prævaleret autem potestas inferorum adversus Ecclesiam, si ullo unquam tempore in decernendis fidei controversiis in hæresim incideret, quod nunquam eventurum Christus aperte pollicetur.

XI. Ex quibus manifestè sequitur, vel Christum in promittendo fallacem fuisse, quod impossibile est, vel Ecclesiam ab eo visibiliter fundatam nunquam in fide defecturam. Promisit enim fundamentum Ecclesie futurum stabile, & tamen nullis labile, promisit portas inferi contra eam non prævalituras, & tamen de ea in errorem & hæresim prolapsa infernus triumpharet.

Hanc Ecclesie visibilis infallibilitatem ex his Christi promissis clarè intellexit, & declaravit Apostolus 1. ad Tim. 3. *Ut scias quomodo te oporteat conversari in domo Dei, quæ est Ecclesia Dei vivi, columna & firmamentum veritatis.* Si Ecclesia in qua oportet conversari est columna firma, imò ipsum firmamentum veritatis, quomodo potest in docendo à veritate fidei deflectere? Si enim errori semel succumberet, hoc ipso lapsa & prostrata jaceret; quam tamen ipsa Veritas, Petram fidei, ab inferis invincibilem, ipsam columnam, ipsum firmamentum veritatis appellat.

Ex his pari evidentia conficitur, Ecclesiam Christi semper fuisse *visibilem*. Nam eadem Ecclesia contra quam porta inferi nunquam prævalerunt, dicitur Petra, columna, firmamentum, quæ rem maximè visibilem ac sensibilem designant. Eadem à Christo comparatur Saginæ pisces tam bonos, quam malos congreganti: ac Lucernæ super candelabrum, & Civitatis supra montem positæ, Mat. 5. quibus nihil potest esse magis visibile. Ita intellexit, ita sensit, ita loquitur primævæ doctrinæ testis August. de unit. Eccles. cap. 16.

„XII. Non est, inquit, Ecclesia operata, quia non est „sub modio, sed super candelabrum ut luceat omnibus „qui in domo sunt; sed Donatistis velut operata est qui „audiunt tam lucida testimonia, quæ illum toto orbe „demonstrant; & malunt clausis oculis offendere in „montem, quam in eum ascendere.

§. II.

Eadem infallibilitas Ratione manifestâ comprobatur.

XIII. **H**æc ratio imprimis, independentè à Scripturis, hoc modo formatur. Ex miraculis & signis, quæ in Apostolis apparuerunt, certò constabat doctrinam quam proponebant fuisse certam & infallibilem, & ab omnibus meritò recipiendam, ut ipsi Secretarii admittunt.

Sed in nullo Apostolorum apparuerunt signa plura aut illustriora quam ea, quæ supra cap. 3. demonstravimus de continuis miraculis, antiquitate, amplitudine, unitate, perpetuâ successione Ecclesie Catholice Romanæ. Ergo ex his signis ac testimoniis certò constat doctrinam, quam Ecclesia illa credendam proponit, certam esse & infallibilem. Ac proinde in materia fidei ejus doctrinam ac sententiam decisivam non posse sine scelere repudiari.

Idem sic ulterius demonstro, Deus non tantum verbis, sed etiam aliis signis ac miraculis hominibus loquitur, ac suam mentem manifestat; uti patet ex illis signis ac prodigiis, quibus Apostolos in novo, Moysen in veteri Testamento veræ fidei præcones esse declaravit. Jam verò Deus vult, aut permittit sciens & prudens Ecclesiam Romanam suo nomine hominibus proponi, ut veram & in rebus fidei infallibilem, cum iis notis, miraculis, ac signis perpetuis, ex quibus homines debeant prudenter judicare, illam à Deo, tanquam veram & infallibilem designari. Nam illa signa pro Divino testimonio communi judicio viri prudentes & probi toto orbe omni ævo admisere, & ex illis se obligari ad recipiendâ Christi Ecclesiam tanquam infallibilem agnovere.

XIV. Debet autem illud judicari prudens motivum ex quo homines pii ac prudentes passim judicant se debere assensum præstare. Atqui non potest Deus Ecclesiam illam proponere sub illis signis, quibus homines debeant ad credendum prudenter induci, nisi per hæc velit mentem suam pro ea verè manifestare. Quo enim modo potest de re aliqua mentem suam hominibus declarare, nisi exhibendo signa ex quibus homines prudenter intelligant, rem illam à Deo sibi proponi, & revelari? Nam talia signa & miracula, quibus solitus est Deus res veras declarare, apponere rei falsæ, aliud non esset quam homines ultro in errorem inducere, quod in Deum cadere non potest.

XV. Declaratur vis hujus argumenti in simili. Si Rex aliquis sciens & prudens permitteret mandatum aliquod aut diploma suo nomine, & sigillo consueto muniti, & coram suis subditis, se præsentè & inspectante, publicè promulgari: sine dubio deberent omnes prudenter judicare hoc esse mandatum Regis, eumque vel le id subditis significare. Quod multò magis in Deo locum habet, qui semper posset impedire miracula, aliaque notas, ex quibus tanquam proprio Dei sigillo judicant homines Ecclesiam Romanam, tanquam infallibilem, Dei nomine, & divinâ auctoritate proponi. Quod si Ecclesia sic proposita esset falsâ & fallibilis, ulterius sequeretur Deum sibi esse contrarium. Vellet enim per talia signa homines obligari ad eam recipiendam, ut jam ostensum est, & nollet eos obligari, si Ecclesia illa sit falsâ.

XVI. Denique, si Ecclesia illa visibilis non esset infallibilis, nihil omnino in fide aut nostra, aut Lutherana esset infallibile. Unde enim nobis constaret, ipsas Scripturas ex quibus fidei articulos habemus, verè esse divinas, & ab errore immunes? aut Evangelium Matthæi esse Verbum Dei, & non Evangelium Nicodemæ, quod olim conscripserit? Hoc certè non aliunde quam ex Ecclesie testimonio accipimus, ut ipsi Lutherani fateri debent, qui ipsas Scripturas non aliunde quam ab Ecclesia Romana acceperunt. Ergo si Ecclesie auctoritas esset obnoxia errori, incerta planè & dubia esset omnis nostra fides, utpote fallibili nixa testimonio.

§. III.

§. III.

Vicarius infertur contra Sectarios Pontificis Rom. in fidei controversiis suprema & irrefragabilis auctoritas.

XVII. **D**emonstrata tam evidentibus argumentis Ecclesie hujus infallibilitate, facile declaratur Pontificis Romani auctoritas irrefragabilis in definiendis fidei controversiis, sic enim ulterius argumentandum.

Ecclesia Christi visibilis in articulis fidei non potest errare, ut jam ostensum est. Sed illa pro articulo fidei semper agnoscit & docet, Pontificem Romanum esse Vicarium Christi, & in definiendis fidei controversiis haberi infallibilem. Ergo de fide est Pontificem Romanum esse Vicarium Christi, & in definiendis fidei controversiis falli non posse.

Id potest ex declaratione Ecclesie probant superius allata Scripturae Sacrae testimonia, Matth. 16. *Tu es Petrus & super hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam &c.* Quod necessario intelligendum est de Petro cum suis Successoribus, cum noverit Christus Ecclesiam cum Petri vita extingui, sed per successionem Monarchicam perpetuo gubernari in ea forma, qua illam ab initio fundavit.

XVIII. Quod autem Christus Petro cum Successoribus (supra) in vita promissit, id repetitis verbis post Resurrectionem suam coram universo Apostolorum Collegio confirmavit Joan. ult. *Pasce agnos meos, pasce Oves meas.* Ubi sine exceptione totus Christi grex Petro, ejusque Successoribus verae Doctrinae pabulo nutriendus traditur, omniumque Pastor universalis instituitur.

XIX. Denique ex perpetua Ecclesie etiam primitivae praxi & consuetudine aperte constat, plurimas Hereses a Romano Pontifice, etiam sine Concilio generali, damnatas esse, ut Pelagii, Priscilliani, Joviniani, Vigilantii, aliorumque multorum. Has vero hoc ipso pro certissimis Heresibus tota Ecclesia rejecit, quod a Romano Pontifice damnatae essent: Testatur id disertè S. Augustinus de Heresi Pelagiana scribens Serm. 2. de verbis Apostoli: *Jam, inquit, de hac causa duo consilia (particularia) missa sunt ad Sedem Apostolicam, inde etiam rescripta venerunt, causa finita est, utinam aliquando finiretur error.* Concilia autem eo tempore alia habita non fuisse quam particularia, notat cum ceteris *Sinnichius* in Goliathimo cap. 21. Audiatur quoque coævus Augustino S. Cyprianus lib. 2. epist. 3. *Non aliunde Hereses orta, aut nata sunt Schismata, quam inde, quod Sacerdoti Dei non obtemperatur, nec Unus in Ecclesia ad tempus Sacerdos, & ad tempus Judex vice Christi cogitatur.*

§. IV.

Objectiones aliqua breviter dissolvuntur.

Objiciunt Sectarii primò: Homines possunt errare, ut dicitur ad Rom. 3. *Omnis homo mendax.* Sed Pontifex est homo. Ergo Pontifex in rebus fidei potest errare.

Respondeo primò, retorquendo in adversarios argumentum. Homines possunt errare: Sed Lutherus est homo: ergo Lutherus potuit errare, deserendo Romanam Ecclesiam in qua baptizatus & professus fuit, & novam sibi sectam fabricando. Imò eodem

modo probarent Apostolos & Evangelistas, cum essent homines, in tradenda Ecclesie doctrina errori obnoxios fuisse: atque ita adversarii incaute illam primitivae Ecclesie navem perforant, in qua ipsi se navigare gloriantur.

Respondeo igitur secundò, disting. consequens, Pontifex in rebus fidei potest errare, sine assistentia divina, concedo: cum assistentia divina, nego; hanc autem in gubernanda Ecclesia Christus illi promissit, ut ostensum est supra §. 3.

XX. **O**bjic. secundò. Aliqui Pontifices de facto aliquando errarunt: ergo non sunt ab omni errore immunes.

Resp. disting. antecedens: Errarunt aliquando tanquam personae privatae, & in rebus quas è Cathedra non definiunt, concedo. Errarunt tanquam Pontifices sive Christi Vicarii aliquid è Cathedra docendo, aut definiendo pro universa Ecclesia, Nego. Christus enim nec ipsi Petro, nec Apostolis ceteris tanquam personis privatis immunitatem ab omni errore promissit, sed tantum in Actibus, quibus tanquam Apostoli Ecclesiam docebant.

XXI. **O**bjic. tertio: Summus olim Pontifex cum Synagoga Judaeorum à vera fide aberravit, quando Christum ejusque doctrinam repudiavit. Ergo Pontifex Romanus cum sua Ecclesia à vera fide aberrare potest.

Resp. negando sequelam. Nupiam enim aperte reperitur ea promissio facta Pontifici & Synagoga Judaeorum; quam Christus Petro ejusque Successoribus confirmavit Matth. 16. v. 18. *Tu es Petrus, & supra hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prevalebunt adversus eam &c.*

Objic. 4. Quando Christus dixit, *Tu es Petrus & super hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam*, non intellexit Ecclesiam stabiliendam supra Petri personam, sed tantum supra Fidem quam profitebatur. Ergo Christus per illa verba, Petro, ejusque Successoribus infallibilem in definiendo auctoritatem non promissit.

Resp. negando antecedens. Quia sic Christus, promissit tam amplius, nullam prerogativam dedisset Petro, magis quam cuivis Apostolorum & fidelium, quibus Fides Petri communis erat. Negari autem non potest quin per illa verba ad solam Petri personam directa, concedatur illi in stabilienda Ecclesia peculiaris potestas, aliis non communicata. Soli enim Petro, & non ejus Fidei cum ceteris communi, dici potuit, *Tu es Petrus: Tibi dabo claves regni caelorum: Quodcumque solveris super terram erit solutum & in caelis &c.* Cum autem Petrus esset mortalis, & Ecclesia semper duratura, debuit potestas illi concessa ad Pontifices ejus Successores derivari.

XXII. **O**bjic. 5. Sola Christi persona est verum Ecclesiae fundamentum. Ergo non potuit Ecclesia infallibilitas supra Petrum ejusque Successores aedificari.

XXIII. Resp. Solam Christi personam esse fundamentum Ecclesiae primum, personam verò Petri esse fundamentum Ecclesiae secundarium, cum potestate vicaria à Christo tanquam primo & principali fundamento derivata. Huic enim innititur firma illa & infallibilis auctoritas, quam in Petro ejusque Successoribus stabilitam, ab ipso Ecclesiae exordio tota semper antiquitas agnovit.

Hæc igitur est via regia quam tenuerunt Patres nostri, hæc Petra immobilis cui in omni controversia firmiter

Ars de
Kin

Theo-
logia

DI V
25

MA
BIBLI

firmiter adhaerent, hæc Regula certissima, cui nunquam se, moreque suos conformare dubitarunt. Quid ergo mirum, horum temporum Sectarios per tot errorum labyrinthos continuo circumagi? Respuunt Fidei Regulam, deserunt firmam Petram, viam regiam declinant, devias ingrediuntur semitas, quas non noverunt Patres eorum, quarum novissima ad interitum ducunt sempiternum.

CAPUT IX.

Methodus brevis ex prædictis refutandi Sectarium in quavis Fidei controversia.

Methodus prima.

IN primo Disputationis ingressu, interrogandus est Adversarius, qui se profitetur esse Reformatæ Religionis, per quam Regulam & normam infallibilem velit meam fidem in aliquo puncto reformare, & erroneam declarare.

Respondere certò debet, si velle meum errorem reformare per purum Dei Verbum in Scripturis Sacris contentum. Est enim articulus primarius Religionis Reformatæ, solam Scripturam esse Regulam fidei & iudicem controversiarum, seponendo auctoritatem Ecclesiæ, Traditiones, Concilia, ac proinde præter purum Dei verbum nihil omnino esse audiendum.

II. Sed contra oppones hoc modo. Si meum errorem velis reformare per purum Dei verbum: Quæro abs te primò: In qua Editione Scripturæ contineatur purum & incorruptum Dei Verbum: An in Anglicana, aut Genevensi, quam amplectitur tua Ecclesia Reformatæ, an verò in Editione vulgata quam admittit Ecclesia Romana, nam illæ Scripturæ in multis differunt.

Respondebit, in Anglicana aut Genevensi, non verò in Romana. At contra, Peto mihi ostendi, ubinam habeatur in Scriptura, Editionem Anglicanam esse purum & incorruptum Dei Verbum, potius quam Romanam? Si dicat, id declaratum esse à Parlamento Anglicano, vel à Statibus Hollandiæ, vel quid simile. Peto iterum, ubinam legatur in Scriptura Editionem, quæ declaratur à Parlamento Anglicano, vel Statibus illis, esse purum Dei verbum? Hæc cum in Scripturis ostendere prorsus nequeas, nullo modo potes meum errorem ex solo & puro Dei Verbo reformare, quod jam suscepisti, & præstare teneris. Quod ni feceris, tua Religio reformatæ, quæ id profiteretur, convincitur esse erronea. Hæc primâ methodo, si rectè urgeatur, necessariò constrictus tenetur Adversarius absque ulteriori progressu.

Secunda Methodus.

Sed ut ulterius procedamus, per me jam licet, ex Editione & versione v. g. Anglicana clarè ostendatur me errare credendo cum Ecclesia Romana, verbi causâ, Realem Christi præsentiam, & perseverantiam in Eucharistia, aut Confessionem Sacramentalem, aut alium quemcunque fidei Romanæ articulum.

III. Quando Adversarius aliquem Scripturæ textum contra protulerit, hoc modo urgendus erit.

Scripturæ textum à te prolatus aliter intelligunt & explicant Catholici Romani pro sua fide, quam à te intelligatur & exponatur pro tua doctrina illi contraria.

IV. Ergo ut tuam mentem sequar, rejectâ Ecclesiâ Romanâ tam amplâ & antiquâ, debes mihi ostendere, ubinam dicatur in Scriptura, tuo sensui & explanationi esse adhaerendum, & camque præ cæteris tanquam infallibilem eligi debere. Hoc enim est punctum fidei quod jam disputamus v. g. an tua explicatio de reali præsentia sit vera, nostra autem falsâ; omnia autem puncta fidei debent ex sola Scriptura constare, uti ipse doces & profiteris. At nusquam in tota Scriptura dictum reperies, quod tua, aut tuæ Sectæ explicatio sit infallibilis, Romanæ autem Ecclesiæ, & omnis Sectæ ibi contrariæ explicatio sit erronea. Ergo ex tua confessione habeo, me non debere, nec salvâ fide posse tuæ doctrinæ aut Sectæ adhaerere; cum tua fides doceat, nullum fidei articulum esse recipiendum, qui in puro Dei Verbo scriptus non reperitur.

Quòd si dicat, se allatum Scripturæ textum non per suam interpretationem, sed per alium Scripturæ locum explicare. De illa Scriptura redibit eadem quaestio, & idem argumentum quod jam de primo textu attulimus; cum illum adversarius pro sua doctrina, alii pro sua illi contraria stare intelligant.

Quòd si extra Scripturæ verba, aliquam Glossam opponat, aut spiritum suum privatum prætendat. Contra hæc omnia pari ratione valebit idem argumentum. Nihil credendum quod in Scriptura expressum non continetur. Sed tuam glossam, aut tuum spiritum esse divinum, aliorum verò erroneum, nusquam in Scriptura contineri ostendis. Ergo non licet tuæ glossæ, aut spiritui fidem adhibere.

Tertia Methodus.

V Postquam Sectarius coactus est fateri, Scripturam nullibi in terminis asserere suam mentem & explanationem cuius alteri esse præferendam; restat tantum ut dicat sibi constare ex ipsis verbis Scripturæ per claram consequentiam suum sensum esse verum, aliorum falsum. Exempli gratiâ, contra Realem præsentiam sic argumentabitur. Christus accipiens panem benedixit, ac fregit dicens, *Hoc est corpus meum.*

VI. Sed non potest illic esse Corpus Christi realiter, inquit Calvinus, neque extra actualem communionem, inquit Lutherus. Ergò Scriptura dicit Corpus Christi ibi tantum esse figurativè; vel ut infert Lutherus, tantum in actuali sumpcione. Item in alio Exemplo, Scriptura dicit *Joan. 6.* Nisi manducaveritis Carnem Filii hominis, & biberitis ejus Sanguinem, non habebitis vitam invobis. Ergo communicio sub utraque specie est necessaria, per legitimam consequentiam.

Sed quaero ex Adversario, an non sciat, multas consequentias deduci ex Scriptura, quæ videntur in specie aperta, sed reipsâ sunt falsæ, ex hac consequentia in speciem aperta: *Pater major me est.* Ergo Verbum divinum est minus Patre, in hæresim inductus est cum multis millibus Arius, ac eodem modo per malas consequentias ex Scriptura per errorem deductas incidunt plures alii in hæreses innumeras.

Peto igitur ut ostendat mihi in Scripturis dici *Omnem consequentiam quam ipse ex Scripturis deducet esse infallibilem & divinam.* Aliàs enim vellet me credere aliquid errori obnoxium, & in Scripturis non contentum, quod ipse tamen nefas esse contendit. Manifestum autem est hoc nunquam ostensurum, cum nulli privato homini in Scriptura promissum sit omnes ejus consequentias fore infallibiles.

Itaque